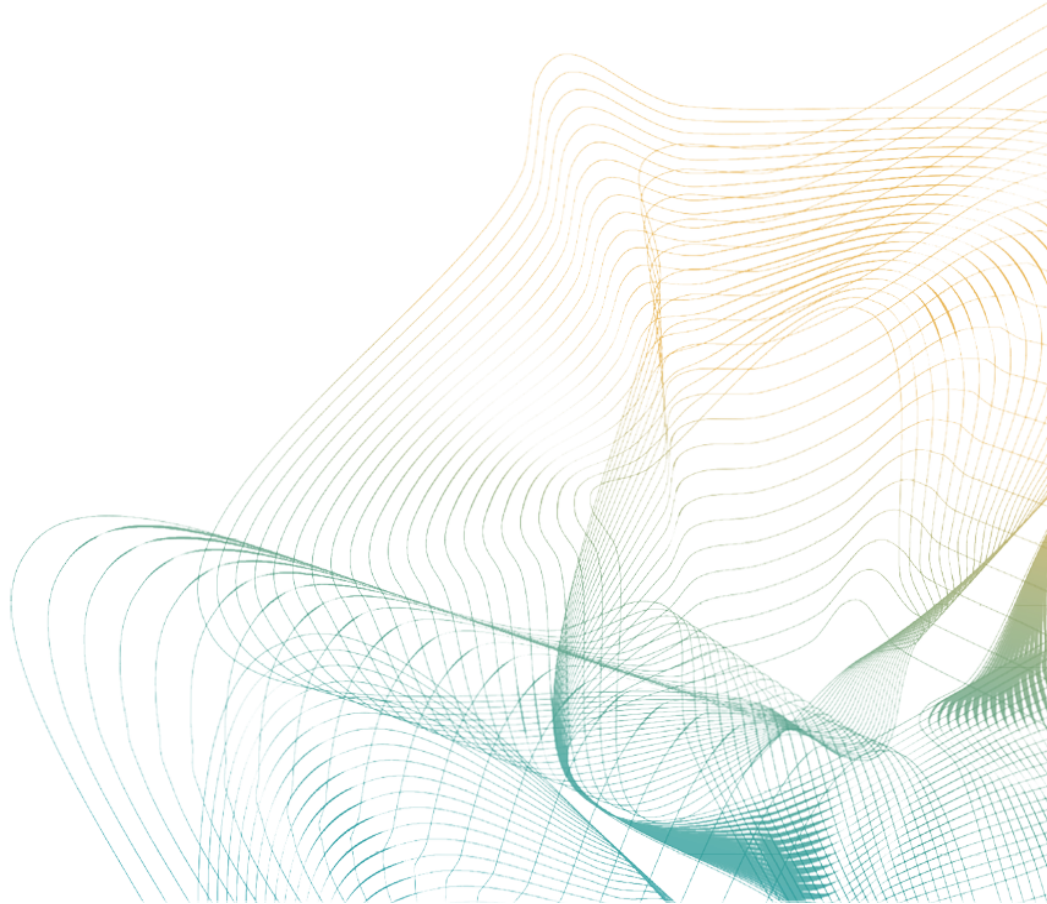

Finansal Hesaplar Raporu

2017-IV

Özet

Sektörlerin finansal bilançolarındaki gelişmelere göre; 2017 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla Türkiye ekonomisi net borçlu pozisyonunu sürdürürken, hanehalkı ve dünyanın geri kalanı finansman sağlayan iki ana sektör olmuştur. En borçlu sektör, finansal olmayan kuruluşlar olarak gözlenmiş ve bunu genel yönetim sektörü izlemiştir.

Sektörlerde gerçekleşen net finansal işlemlerin GSYH'ye oranı incelendiğinde, son iki çeyrekte azalmakla birlikte yurt içi ekonomi 2017 yılı boyunca net borç alan konumunda olmuştur.

Hanehalkı ve finansal olmayan kuruluşların borçluluk oranlarının ülke karşılaştırmasına bakıldığında, Türkiye'nin borçluluk düzeyi düşük ülkeler arasında yer aldığı görülmüştür.

financial.account@tcmb.gov.tr

Bu rapor, TCMB Finansal Hesaplar İstatistikleri yayımı ile birlikte hazırlanmakta ve istatistiklerin daha iyi anlaşılması amacıyla kamuoyunu bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

İçindekiler

1	DEĞERLENDİRMELER	3
2	KİMDEN-KİME (MEVDUAT VE KREDİLER)	6
3	HANEHALKI	7
4	FİNANSAL OLMAYAN KURULUŞLAR	9
5	KUTU: FİNANSAL KURULUŞLARIN FON AKIMLARI (2010-2017)	11
6	YERLEŞİK SEKTÖRLERİN TOPLAM BORCU	17

1. Değerlendirmeler

2017 yılı dördüncü çeyreğinde Türkiye ekonomisinin toplam finansal varlıkları 11.289 milyar TL, yükümlülükleri ise 12.969 milyar TL düzeyine ulaşarak, dünyanın geri kalanına 1.679 milyar TL'lik net yükümlülük yaratılmıştır. Dünyanın geri kalanı ve hanehalkı, yurtdışı ekonominin finansmanına en büyük katkıyı sağlayan sektörler olmuştur (Tablo 1).

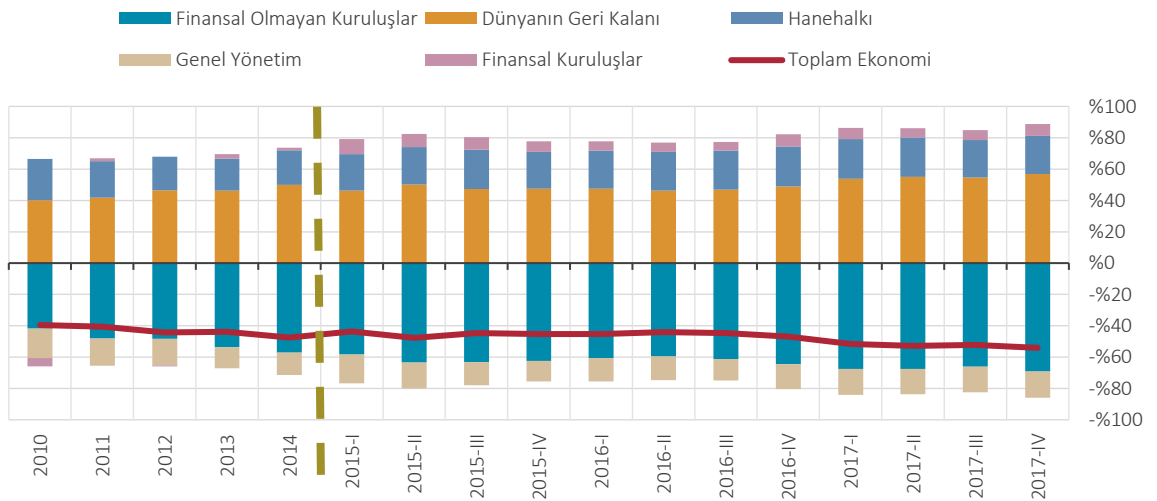
Tablo 1: Net Finansal Değerin Sektörler İtibarıyla Dağılımı (2017 IV.Çeyrek, Milyar TL)^{1,2}

	Toplam Ekonomi	Finansal Olmayan Kuruluşlar	TCMB	Diğer Parasal ve Finansal Kuruluşlar	Sigorta Şirketleri ve Emeklilik Fonları	Finansal Araçlar ve Yardımcılar	Genel Yönetim	Hanehalkı	Dünyanın Geri Kalanı
Finansal Varlıklar	11.289	5.050	637	3.175	175	258	664	1330	819
Yükümlülükler	12.969	7.195	610	2.986	179	236	1.184	564	2.588
Net Finansal Değer	-1.679	-2.145	27	189	-4	23	-520	703	1.769

Kaynak: TCMB

2010 yılından 2017 yılı dördüncü çeyreğine kadar olan dönemde, yurtdışı ekonominin sektörler itibarıyla finansal bilançoları incelendiğinde, hanehalkı ve dünyanın geri kalanının finansal fazla vererek diğer sektörlerden alacaklı; finansal olmayan kuruluşlar ve genel yönetimin ise finansal açık vererek diğer sektörlerle borçlu pozisyonda olduğu gözlenmiştir. Diğer taraftan, üstlendikleri finansal aracılık rolü gereği finansal kuruluşlar sektörü dengedeki pozisyonunu koruyarak sifıra yakın bir net finansal değer yaratmıştır (Grafik 1).

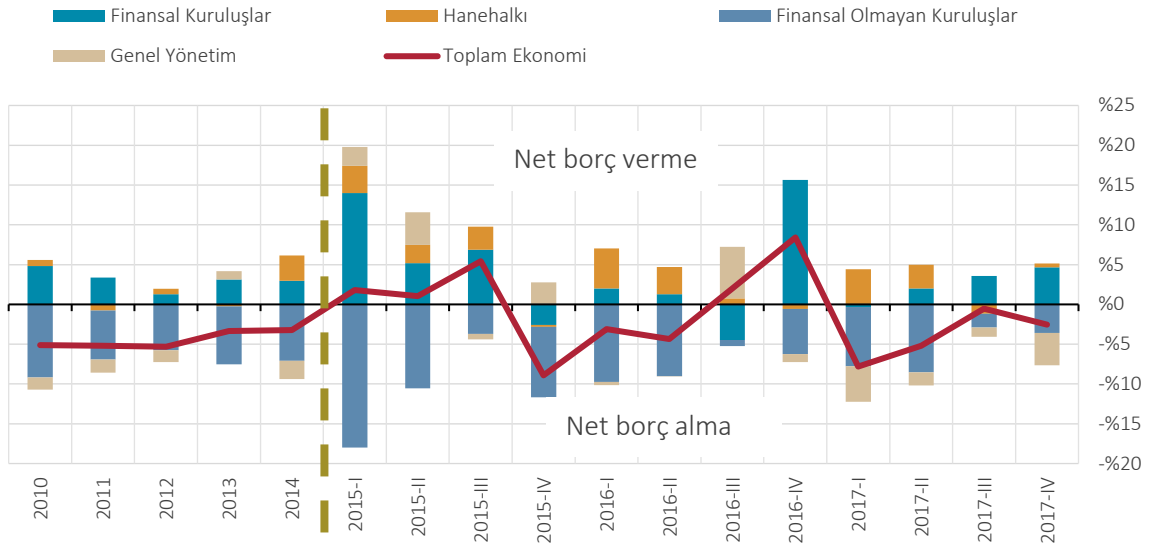
Grafik 1: Net Finansal Değerin GSYH'ye Oranı, Sektörler İtibarıyla (%)²

Kaynak: TCMB, TÜİK

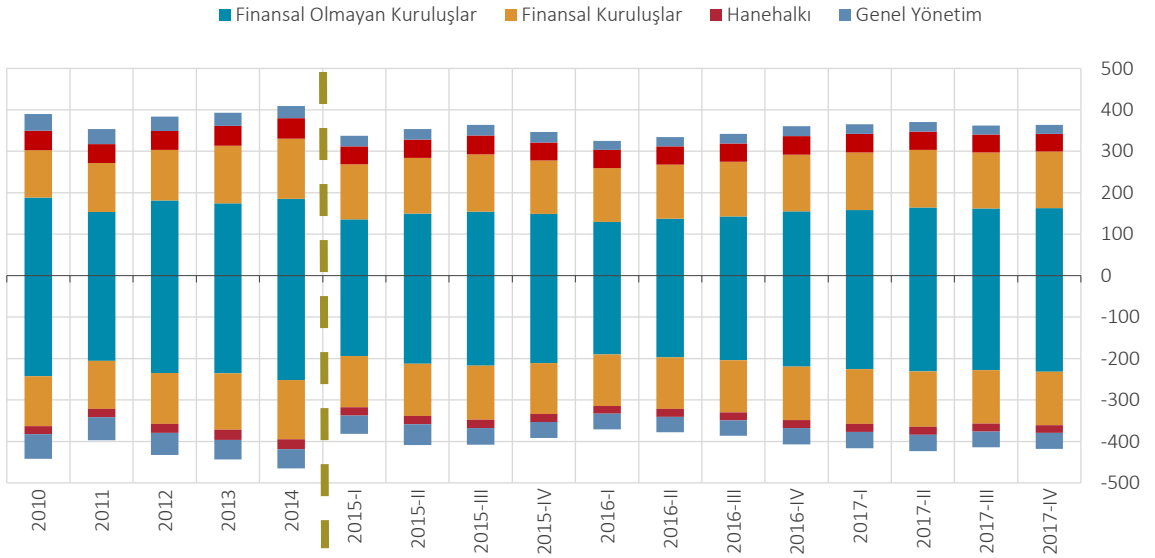
¹ Metodoloji gereği, parasal altının karşı sektörü bulunmadığı için toplam yurtdışı ekonominin net finansal değeri ile dünyanın geri kalanının net finansal değeri arasında söz konusu tutar kadar fark olmaktadır. Dünyanın geri kalanı, Uluslararası Yatırım Pozisyonu İstatistikleri ile uyumlu olacak şekilde, yurtdışı yerleşiklik ilkesi çerçevesinde raporlanmıştır.

² Hanehalkı sektörü, hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kuruluşları da kapsamaktadır.

Grafik 2: Net Borç Verme\ Borç Alma, GSYH'ye Oran, Sektörler İtibarıyla (%) ²

Kaynak: TCMB, TÜİK

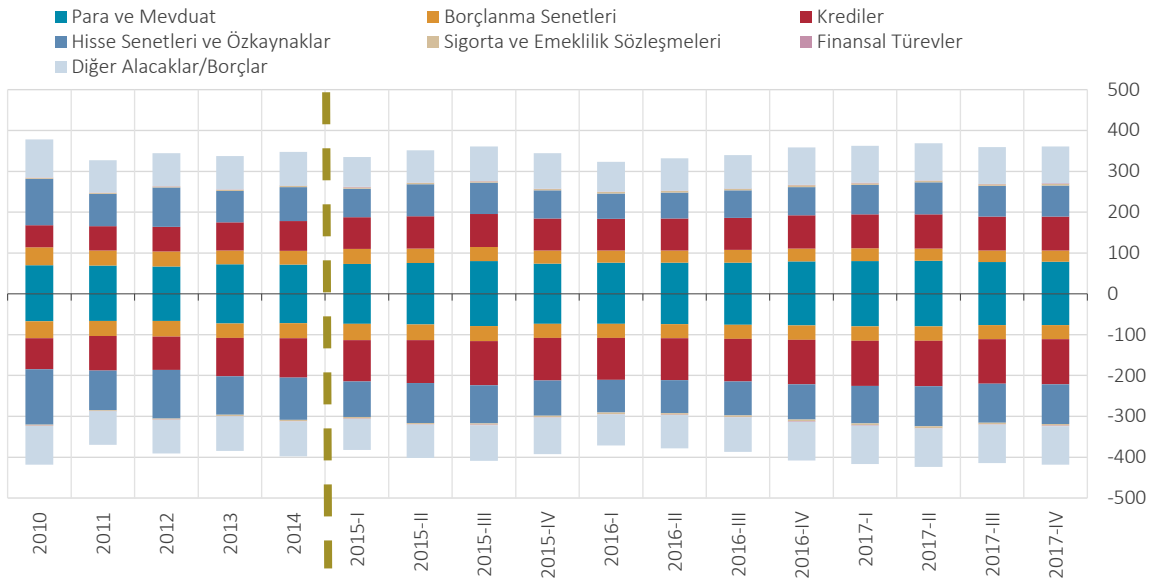
Sektörlerde gerçekleşen net finansal işlemler incelendiğinde, son iki çeyrekte azalmakla birlikte yurt içi ekonomi 2017 yılı boyunca net borçlu konumunda olmuştur (Grafik 2).

Grafik 3: Sektörler İtibarıyla Finansal Varlık ve Yükümlülüklerin GSYH'ye Oranı (%) ²

Kaynak: TCMB, TÜİK

Sektörlerin son dönem itibarıyla finansal varlık ve yükümlülük dağılımı incelendiğinde, finansal olmayan kuruluşların yükümlülük ve varlık tarafında en büyük sektör olduğu, bunu finansal kuruluşların izlediği görülmektedir (Grafik 3).

Grafik 4: Finansal Araç Dağılımı-Toplam Ekonomi, GSYH'ye Oranı* (%)

Kaynak: TCMB, TÜİK

(*)Parasal altın ve SDR dâhil edilmemiştir.

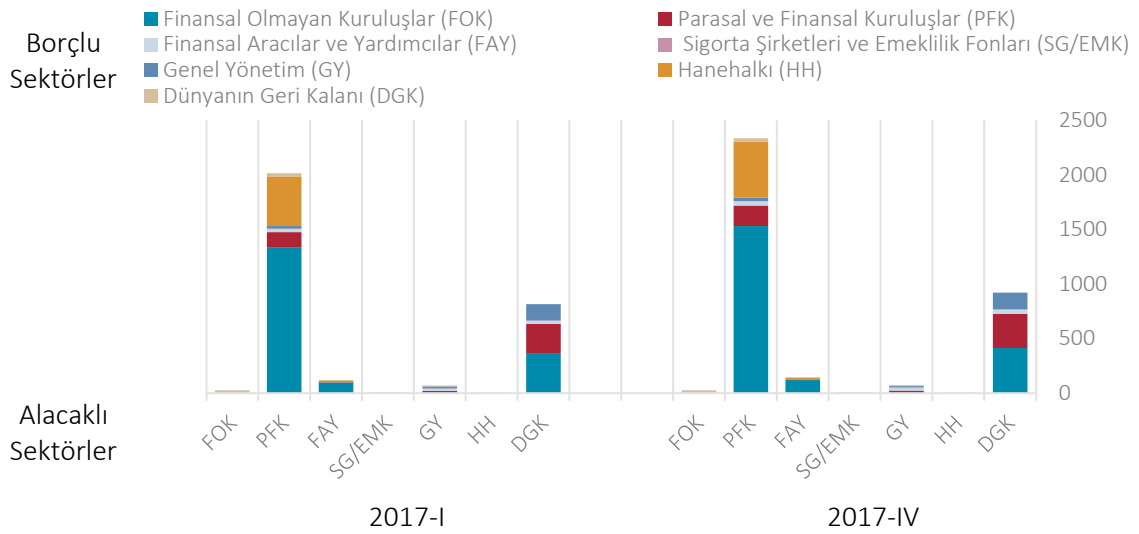
2017 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla, finansal araç dağılımında varlıklarda krediler ve diğer alacaklar, yükümlülüklerde ise sırasıyla krediler, hisse senedi ve öz kaynaklar kalemleri en ağırlıklı araçlar olarak gözlenmektedir (Grafik 4).

2. Kimden-Kime (Mevduat ve Krediler)

Mevduat ve kredi kalemleri için derlenen kimden-kime matrisleri ışığında ekonomik sektörler arası ilişkiler aşağıda incelenmiştir.

Kredilerin kimden-kime matrisleri incelendiğinde, 2017 yılı dördüncü çeyreklik döneminde en büyük bağlantı finansal olmayan kuruluşlar ile parasal ve finansal kuruluşlar arasında gerçekleşmiştir. Parasal ve finansal kuruluşlar toplamda 2.334 milyar TL tutarında kredi kullanmış, bunun 1.531 milyar TL'lik kısmını finansal olmayan kuruluşlara ve 508 milyar TL'lik kısmını hanehalkına vermiştir. Dünyanın geri kalanından 921 milyar TL'lik kredi kullanılmış, bunun 413 milyar TL'lik kısmını finansal olmayan kuruluşlar, 313 milyar TL'lik kısmını parasal ve finansal kuruluşlar kullanmıştır (Grafik 5).

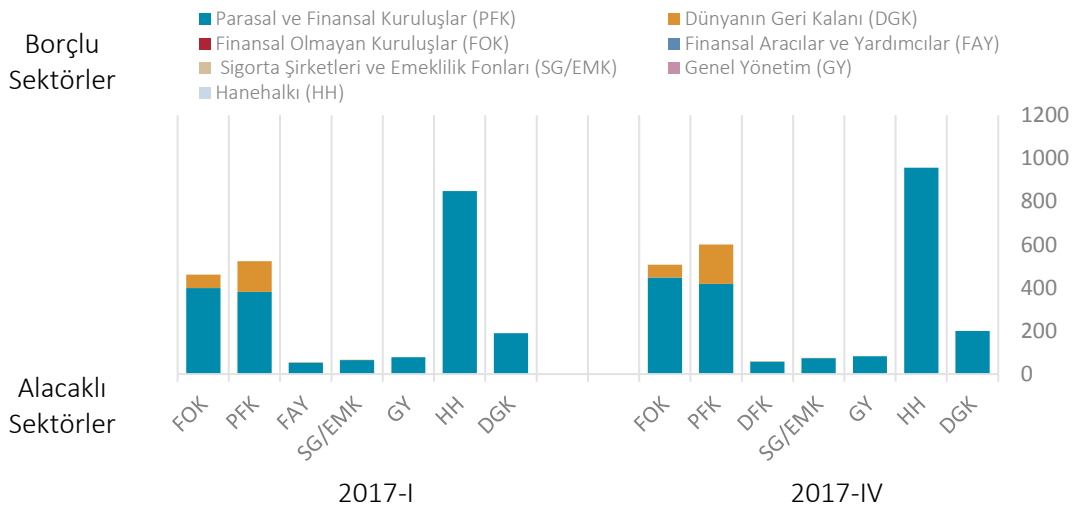
Grafik 5: Krediler, Kimden-Kime (2017 IV. Çeyrek, Milyar TL)

Kaynak: TCMB

2017 yılı dördüncü çeyreğinde, yurtiçi ve yurtdışı sektörlerce açılan toplam 2.480 milyar TL'lik mevduatın 2.237 milyar TL'lik kısmı parasal ve finansal kuruluşlar, 243 milyar TL'lik kısmı ise dünyanın geri kalanı tarafından kabul edilmiştir. Parasal ve finansal kuruluşlarda açılan mevduatın büyük bölümü hanehalkı (934 milyar TL) ve finansal olmayan kuruluşlara (447 milyar TL) aittir. Dünyanın geri kalanı tarafından kabul edilen mevduatın önemli bir bölümü (182 milyar TL) parasal ve finansal kuruluşlar tarafından açılmıştır (Grafik 6).

Grafik 6: Mevduat, Kimden-Kime (2017 IV. Çeyrek, Milyar TL)

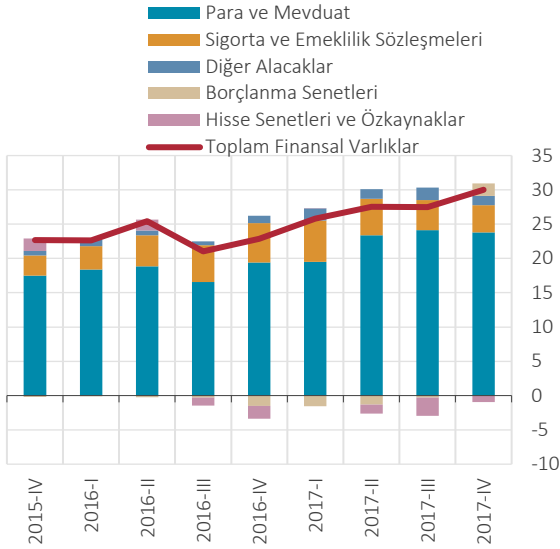

Kaynak: TCMB

3. Hanehalkı

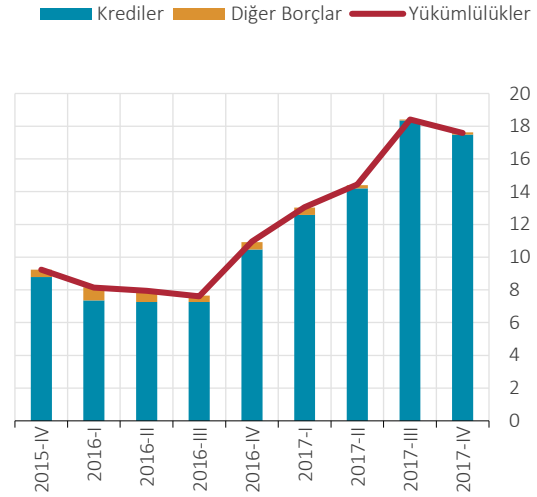
Hanehalkı finansal varlık ve yükümlülükleri 2017 yılı dördüncü çeyreklik döneminde bir önceki döneme göre yatay seyretmiş, varlıklardaki artışta mevduattaki işlemler etkili olurken, yükümlülüklerdeki artışın büyük oranda kredi işlemlerinden kaynaklandığı gözlenmiştir (Grafik 7 ve 8).

Grafik 7: Finansal Varlıklar, İşlem (4 Çeyreklik Hareketli Ortalama, Milyar TL)

Kaynak: TCMB

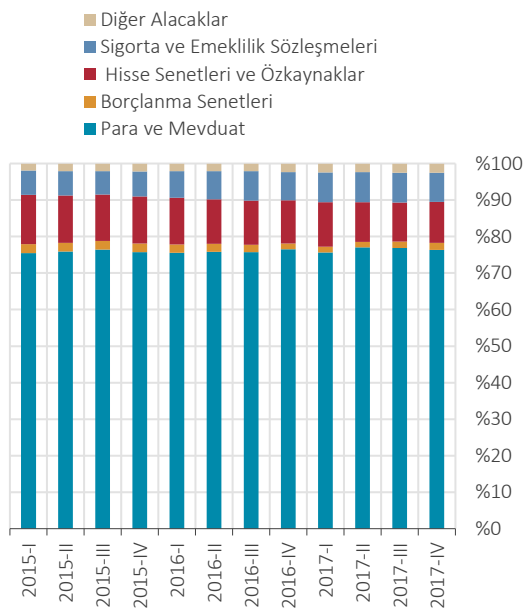
Grafik 8: Yükümlülükler, İşlem (4 Çeyreklik Hareketli Ortalama, Milyar TL)

Kaynak: TCMB

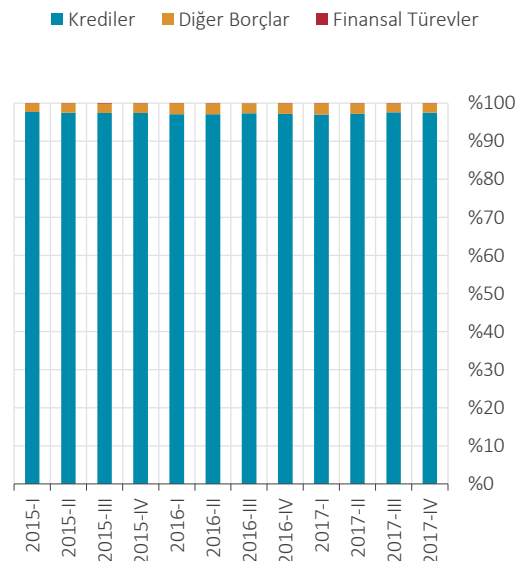
Hanehalkı finansal varlıklarında en temel araç yaklaşık yüzde 77'ler dolayındaki payı ile mevduat olup, bunu hisse senetleri ve özkaynaklar izlemektedir. Veri dönemi boyunca, hisse senedi ve özkaynakların toplam finansal yatırımlardaki payı artarken, mevduatın payı yatay bir seyir izlemiştir (Grafik 9). Yükümlülükleri incelediğimizde; tamamına yakınının kredilerden oluştuğu görülmektedir (Grafik 10).

Grafik 9: Finansal Varlıkların Araç Dağılımı (%)

Kaynak: TCMB

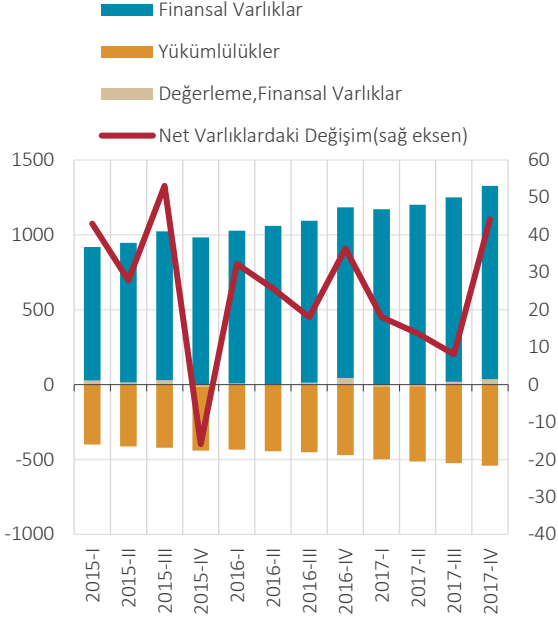
Grafik 10: Yükümlülüklerin Araç Dağılımı (%)

Kaynak: TCMB

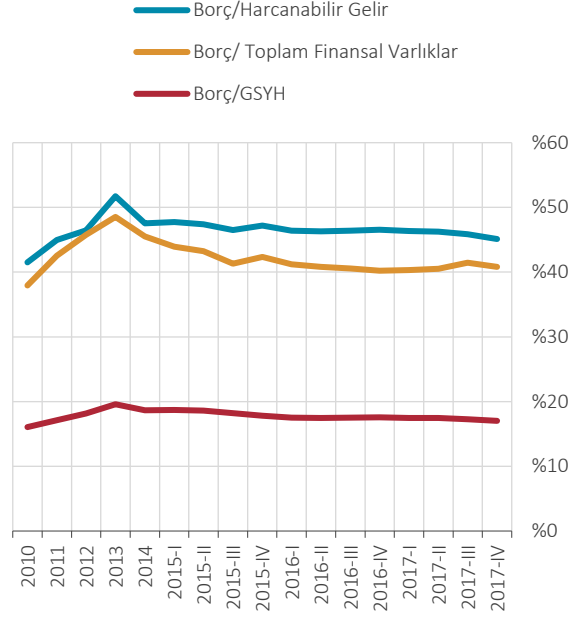
Hanehalkı net finansal değeri 2017 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 40 milyar TL'lik artış göstermiştir (Grafik 11). Hanehalkı borçluluğuna ilişkin göstergelere bakıldığında; hanehalkı borcunun GSYH'ye oranı yüzde 17 civarındaki seyrini korumuş, borcun harcanabilir gelire oranı ile toplam finansal varlıklara oranı 2017 yılının dördüncü çeyreğinde yatay bir seyir izlemiştir (Grafik 12).

Grafik 11: Hanehalkı Net Varlık Değişimi (Milyar TL)

Kaynak: TCMB

Grafik 12: Hanehalkı Borcu* (%)

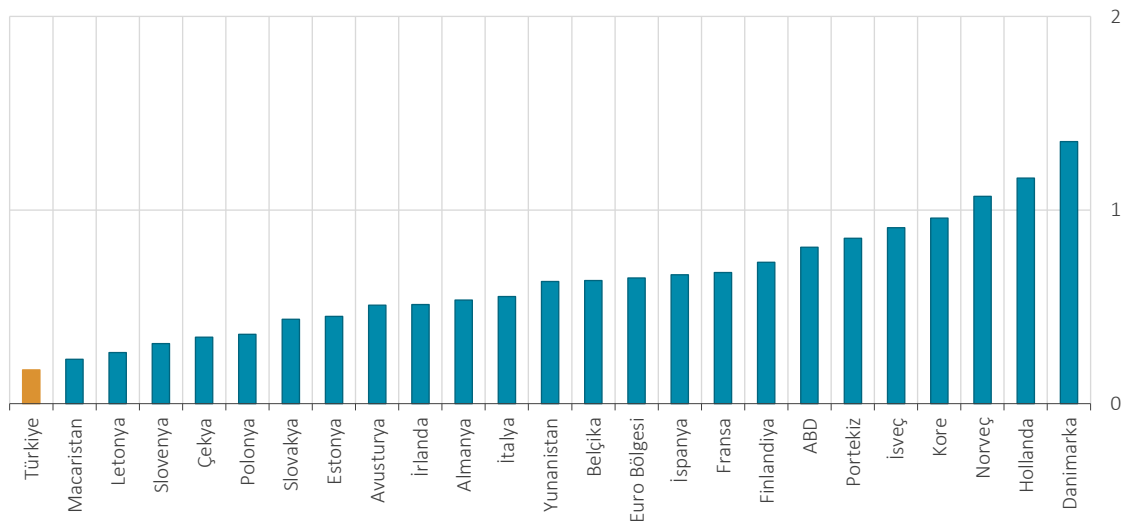

Kaynak: TCMB, TÜİK

*Hanehalkı borcu kredi kaleminden oluşmaktadır.

Hanehalkı yükümlülüklerinin GSYH'ye oranına bakıldığında; 2017 yılının dördüncü çeyreğinde Türkiye'nin karşılaştırma yapılan ülkeler arasında borçluluk düzeyi en düşük ülke olduğu görülmektedir (Grafik 13).

Grafik 13: Hanehalkı Yükümlülükleri/GSYH, Karşılaştırma*

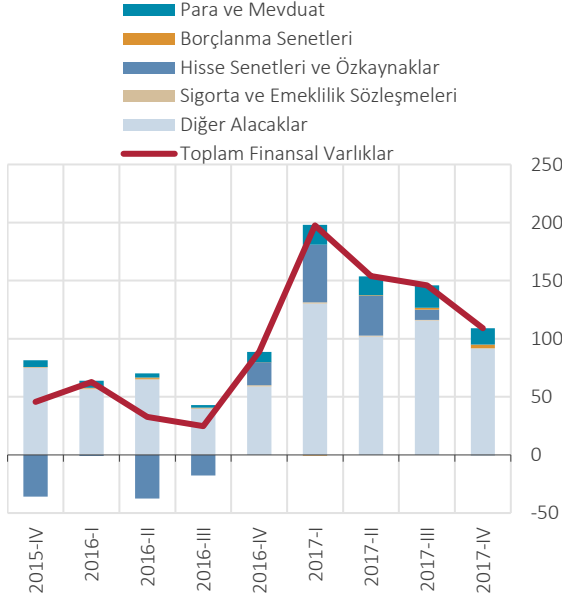
Kaynak: TCMB, TÜİK, OECD

(*Kore verileri 2017 III. çeyrek itibarıdır.)

4. Finansal Olmayan Kuruluşlar

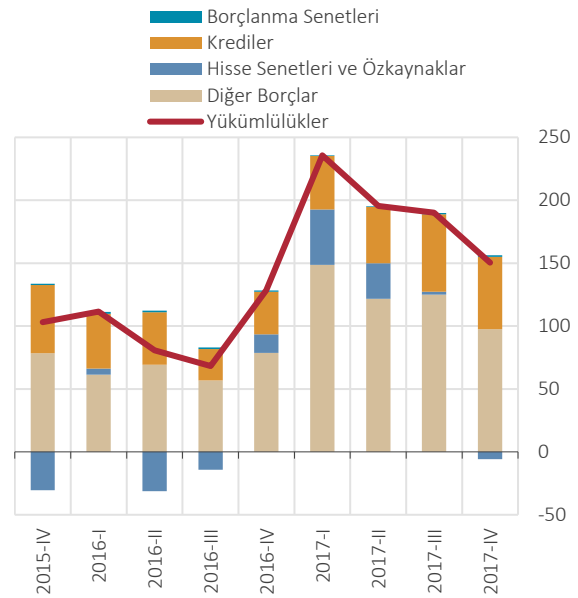
Finansal olmayan kuruluşların finansal varlık ve yükümlülüklerinin 2017 yılı dördüncü çeyreğinde, bir önceki döneme göre bir miktar azaldığı ve bu azalışın büyük ölçüde diğer alacaklar/borçlar kalemindeki azalıştan kaynaklandığı gözlenmektedir (Grafik 14 ve 15).

Grafik 14: Finansal Varlık, İşlem (4 Çeyreklik Hareketli Ortalama, Milyar TL)

Kaynak: TCMB

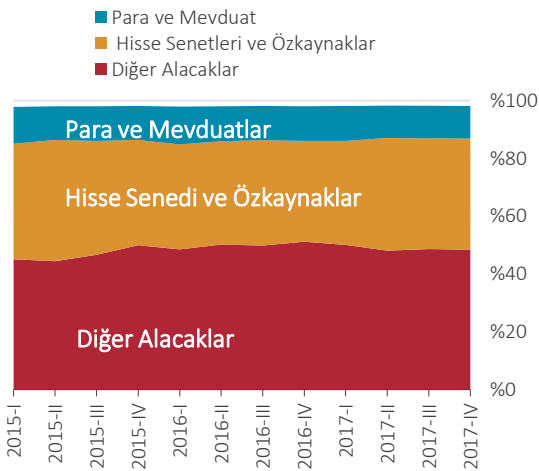
Grafik 15: Yükümlülükler, İşlem (4 Çeyreklik Hareketli Ortalama, Milyar TL)

Kaynak: TCMB

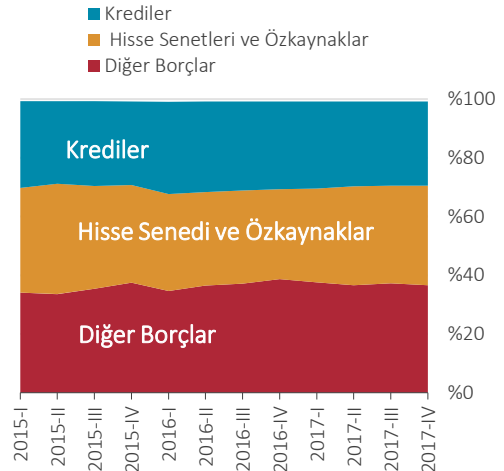
2017 yılı dördüncü çeyreklik döneminde, finansal olmayan kuruluşların varlık tarafındaki en önemli kalemini; satıcı kredi ve avanslar ile diğer kalemlerin toplamından oluşan diğer alacaklar (yüzde 48) oluşturmaktadır. Hisse senetleri ve özkaynakların payı yüzde 39, para ve mevduatın payı ise yüzde 12 olmuştur (Grafik 16). Yükümlülük tarafında ise hisse senetleri ve özkaynak ihracı yoluyla yapılan finansmanın toplam yükümlülükler içindeki payı yüzde 34, diğer borçların oranı yüzde 36, kullanılan kredilerin payı ise yüzde 29 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 17).

Grafik 16: Finansal Varlıkların Araç Dağılımı (%)

Kaynak: TCMB

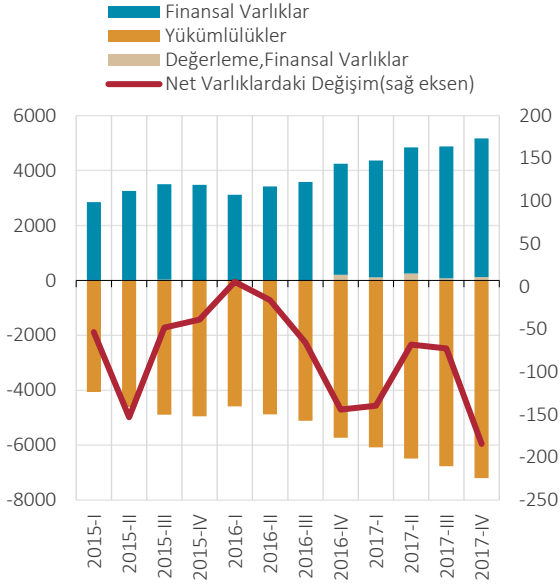
Grafik 17: Yükümlülüklerin Araç Dağılımı (%)

Kaynak: TCMB

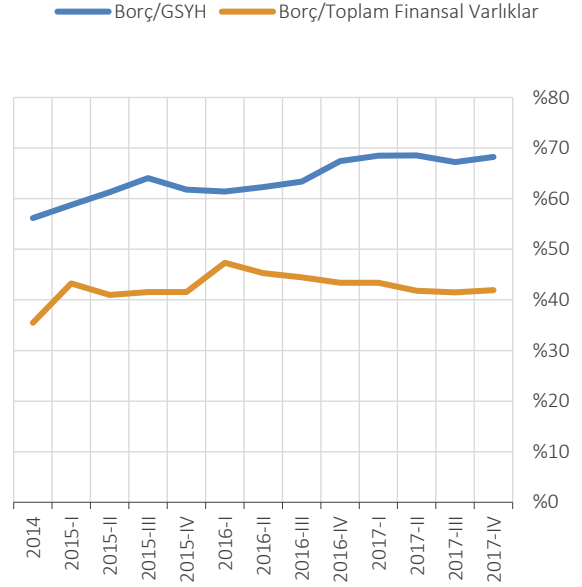
Finansal olmayan kuruluşların net varlıkları 2017 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 184 milyar TL azalmıştır (Grafik 18). Finansal olmayan kuruluşların borçlarının GSYH'ye oranı 2017 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 68 seviyesinde gerçekleşirken, borçların toplam finansal varlıklara oranı bir miktar artmıştır (Grafik 19).

Grafik 18: Finansal Olmayan Kuruluşlar Net Varlık Değişimi (Milyar TL)

Kaynak: TCMB

Grafik 19: Finansal Olmayan Kuruluşların Borcu * (%)

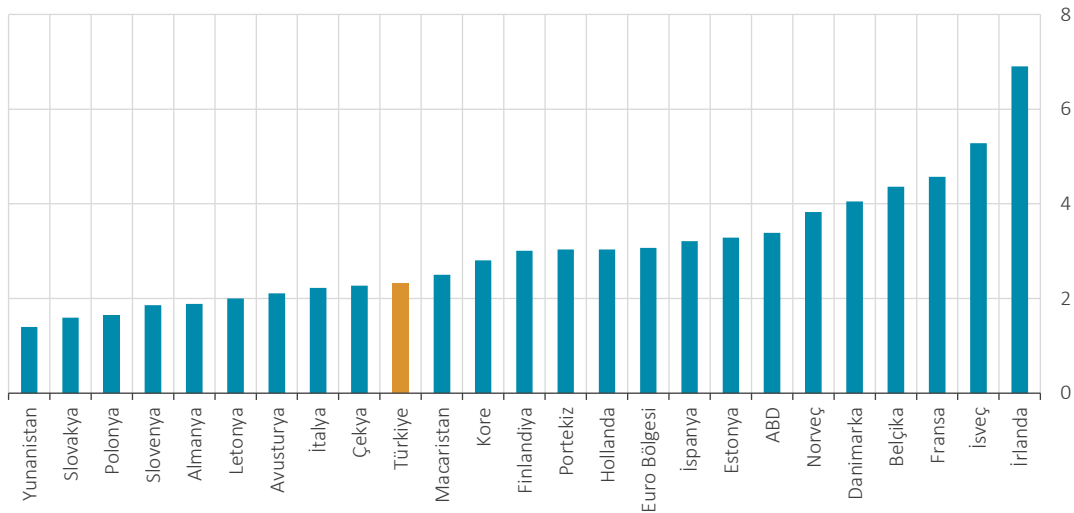

Kaynak: TCMB, TÜİK.

(*) Borçlar; krediler ve borçlanma senetlerinden oluşmaktadır

Finansal olmayan kuruluşların yükümlülüklerinin GSYH'ye oranları çeşitli ülkelerle karşılaştırıldığında; 2017 yılı dördüncü çeyreğinde, Türkiye'nin borçluluk düzeyi düşük ülkeler arasında yer aldığı görülmektedir (Grafik 20).

Grafik 20: Finansal Olmayan Kuruluşların Yükümlülükleri / GSYH, Karşılaştırma (*)

Kaynak: TCMB, TÜİK, OECD.

(*) Kore verileri 2017 III. çeyrek itibarıyla.

5. KUTU: Finansal Kuruluşların Fon Akımları (2010-2017)

Giriş

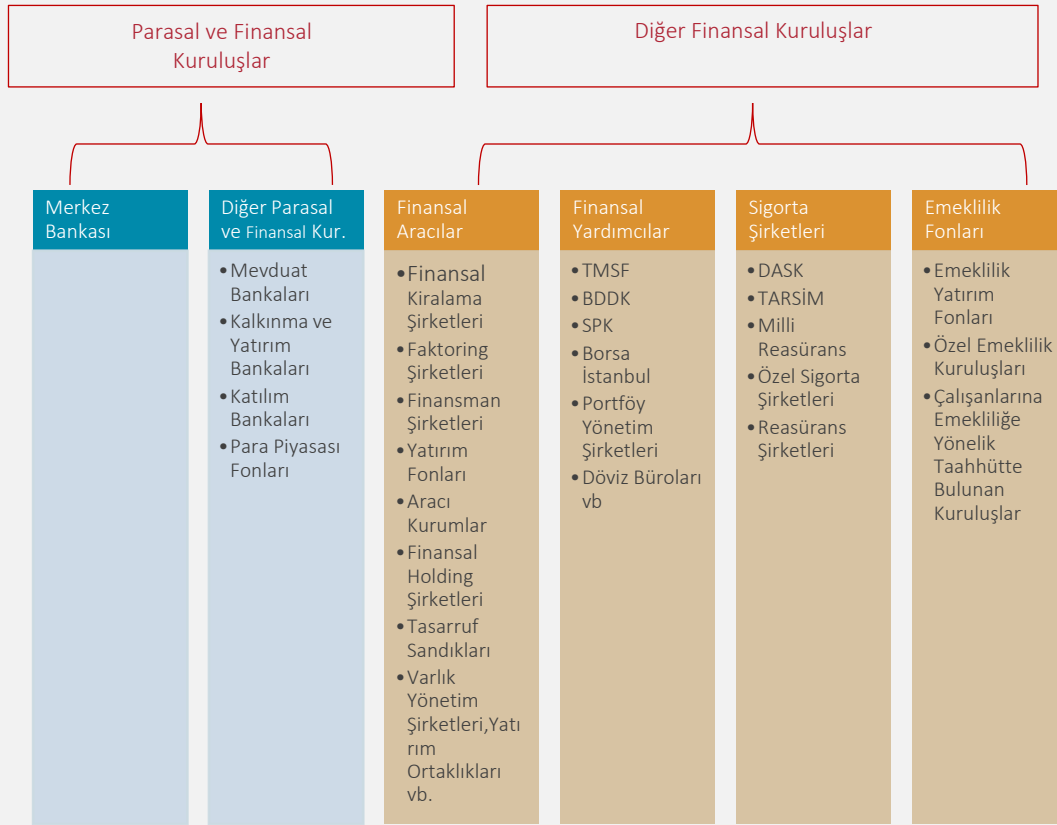
Küreselleşen piyasaların bir sonucu olarak ekonomiler ve sektörler arası etkileşimin artmasıyla borç/ alacak ilişkilerinin ve sektörler arası finansal entegrasyonun derinleştiği görülmektedir. Ekonomik sektörlerin birbirleri ile olan ilişkilerinin ortaya çıkarılması, hangi sektörün hangi sektörü finanse ettiği veya hangi sektöre borçlu olduğu bilgisinin elde edilmesini de önemli kılmaktadır. Özellikle finansal kriz dönemlerinde olumsuz şoka uğrayan bir sektör, bağlantılı olduğu diğer sektörleri de olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bulaşıcılık etkisiyle ilk başta finansal piyasaların sadece bir kısmında görülen bir etki katlanarak diğer sektörleri de kapsamakta, küresel anlamda tüm ekonomik birimleri etkisi altına alabilmektedir. Oluşabilecek söz konusu etkilerin yönünü ve boyutunu önceden görebilmek ve politika yapımcıların bu etkileri en aza indirgeyebilecek gerekli önlemleri almasına yardımcı olmak amacıyla sektörler arası finansal ilişkileri gösteren fon akımı verilerinin derlenmesi ve izlenmesi önemli hale gelmiştir.

Ülkemizde fon akım verilerinin elde edilebileceği Finansal Hesaplar Tabloları, Birleşmiş Milletler Ulusal Hesaplar Sistemi (SNA 2008) doğrultusunda belirlenen sınıflamalar esas alınarak derlenmektedir. Yurtiçinde yerleşik sektörlerin kendi arasında ve dünyanın geri kalanı ile yapmış olduğu işlemlerden doğan finansal varlık ve yükümlülükleri, söz konusu uluslararası standartlara göre hesaplanmaktadır. Finansal varlıklarından finansal yükümlülükleri çıkarılarak elde edilen net finansal değer pozitif ise bir sektörün diğer sektörleri finanse ettiği, başka bir ifade ile bu sektörden diğer sektörler doğru bir fon akımının olduğu ifade edilmektedir. Bu çalışmada, Finansal Hesaplar tablolarını oluşturan veriler kullanılarak finansal kuruluşlar için “Kimden Kime” (fon akımları) oluşturulmuş ve ekonominin en önemli aktörlerinden biri olan bu sektöre ait finansal bağlantılar analiz edilmiştir.

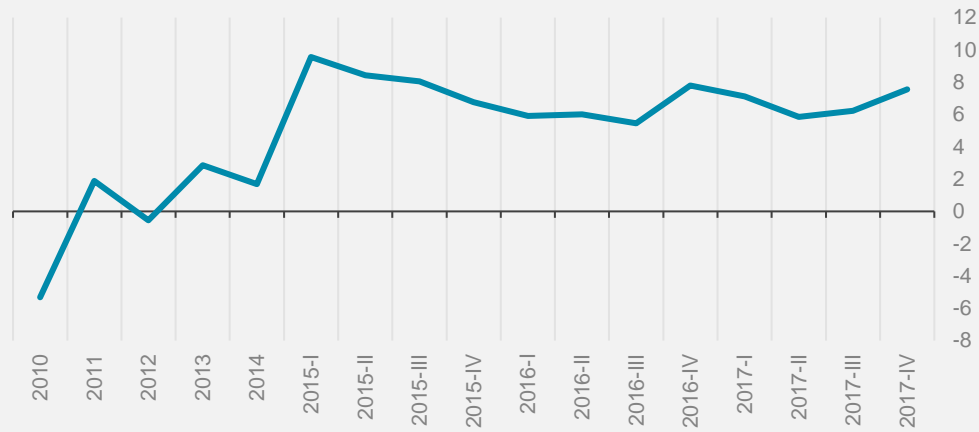
Sektör Sınıflaması

Finansal kuruluşlar sektörü SNA 2008 sınıflamasına göre bir ekonomide temel olarak finansal hizmet sağlayan yerleşik tüm kurum ve kuruluşları kapsamakta ve “parasal ve finansal kuruluşlar” ile “diğer finansal kuruluşlar” olarak ikiye ayrılmaktadır. “Merkez Bankası” ile Türkiye’de faaliyet gösteren tüm bankalar ve para piyasası fonlarından oluşan “diğer parasal ve finansal kuruluşlar”, “parasal ve finansal kuruluşlar”ı oluşturmaktadır. Bu alt sektör aktif büyüklük ve faaliyet kapsamı açısından finansal kuruluşların en temel bileşeni durumundadır. “Finansal araçlar”, “finansal yardımcıları”, “sigorta şirketleri” ve “emeklilik fonları” alt sektörleri ise söz konusu uluslararası sınıflamalara göre “diğer finansal kuruluşlar” olarak değerlendirilmektedir. Finansal araçlar, temel olarak aracılık hizmeti vermekte, kendi adına finansal işlem yapabilmekte, finansal yardımcıları ise sadece müşterilerine aracılık hizmeti vermekte, kendi nam ve hesabına finansal işlem yapma yetkisi bulunmamaktadır. Sigorta şirketleri, hayat ve hayat dışı sigorta sağlayan kurumsal birimler olup reasürans hizmetleri de buna dahil edilmektedir. Bireysel emeklilik kapsamındaki emeklilik fonları da yine ayrı bir alt sektör olarak değerlendirilmektedir (Tablo 1).

Tablo 1: Finansal Kuruluşların Sektör Sınıflaması

Grafik 1: Finansal Kuruluşların Net Finansal Değeri (%GSYH)

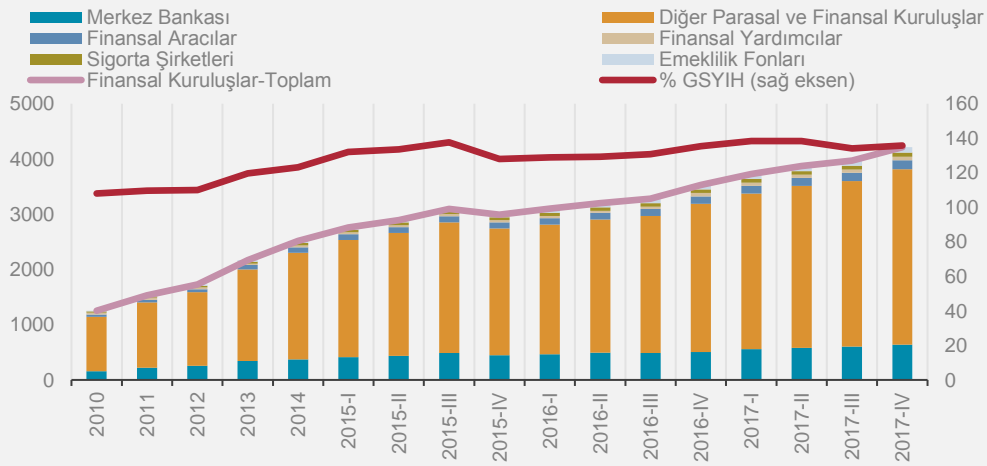

Kaynak: TCMB

2010 yılında finansal kuruluşların net finansal değerinin GSYH'ya oranı yüzde -5,3 oranında iken, 2017 yılında bu oran yüzde 7,56 olmuştur. Yani söz konusu dönemde finansal kuruluşlar net finansal borçlu pozisyonundan net finansal alacaklı pozisyonuna geçmiştir (Grafik 1).

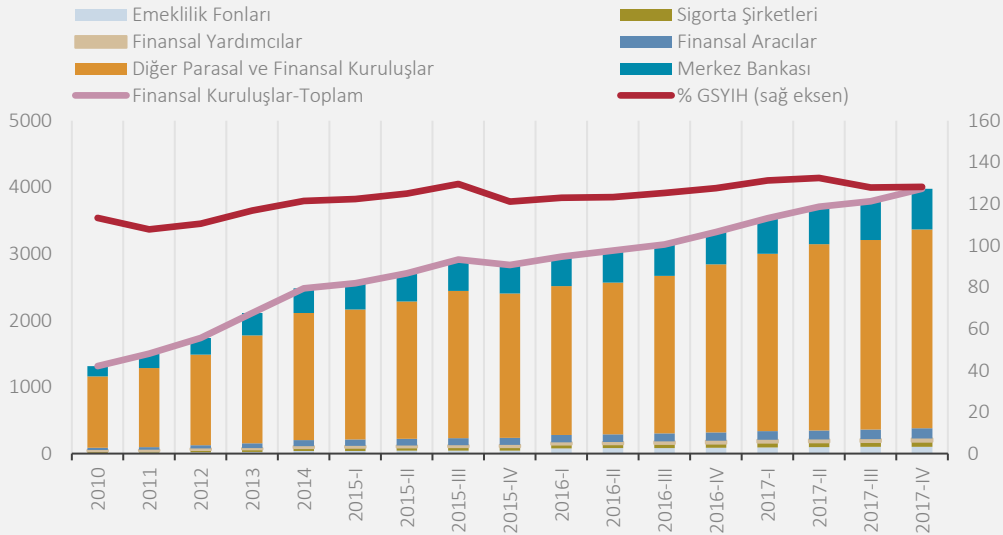
Finansal kuruluşların finansal varlık ve yükümlülükleri ile toplam varlık ve yükümlülüklerinin GSYH'ye oranı incelendiğinde, finansal varlık ve yükümlülüklerinin büyük bir kısmının diğer parasal ve finansal kuruluşlara ait olduğu görülmektedir. 2010 yılından beri artışta olan finansal varlık ve yükümlülüklerin GSYH'ye oranının son iki dönemde azalışa geçtiği, finansal kuruluşların toplam finansal varlıklarında ise bu oranın 2010 yılında yüzde 108 iken 2017 yılı sonu itibarıyla yüzde 136'ya yükseldiği dikkat çekmektedir. Yükümlülük tarafında ise söz konusu oranlar, incelenen dönemde daha sınırlı bir artış göstererek yüzde 113'den yüzde 128'e ulaşmıştır (Grafik 2 ve 3).

Grafik 2: Finansal Kuruluşların Finansal Varlıkları (Milyar TL, %GSYH)

Kaynak: TCMB

Grafik 3: Finansal Kuruluşların Yükümlülükleri (Milyar TL, %GSYH)

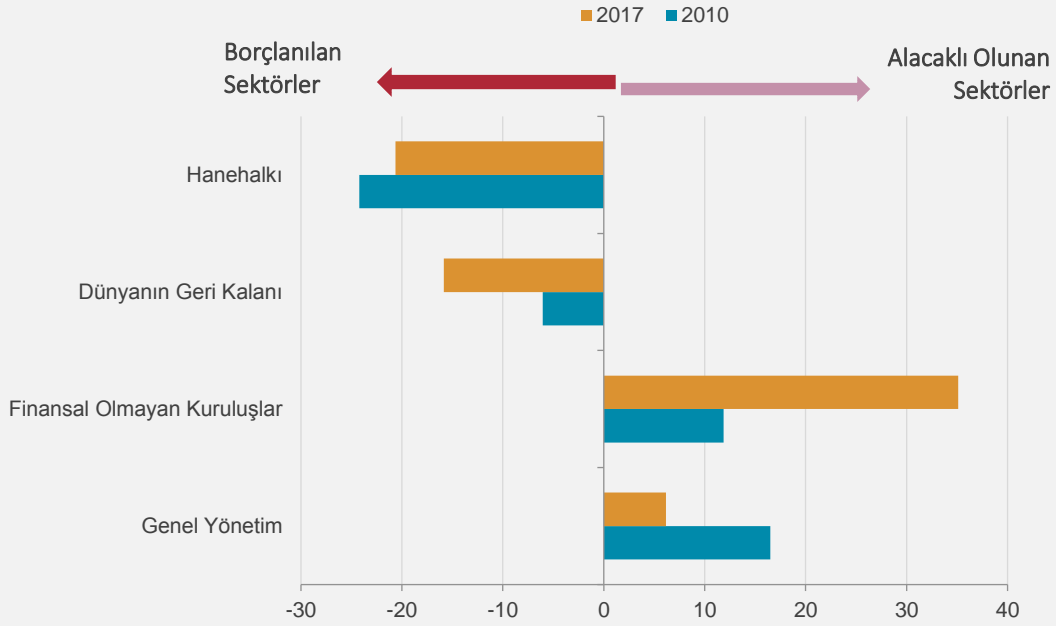

Kaynak: TCMB

Fon Akımları

Borçlanılan ve alacaklı olunan sektörlerle ilişkin bilgilere fon akımı verileri hesaplanarak ulaşılabilmektedir. Bu kapsamda, finansal kuruluşların ekonominin diğer sektörleriyle ve kendi sektörü içindeki finansal bağlantıları, 2010 ve 2017 dönemi için aşağıda analiz edilmiştir.

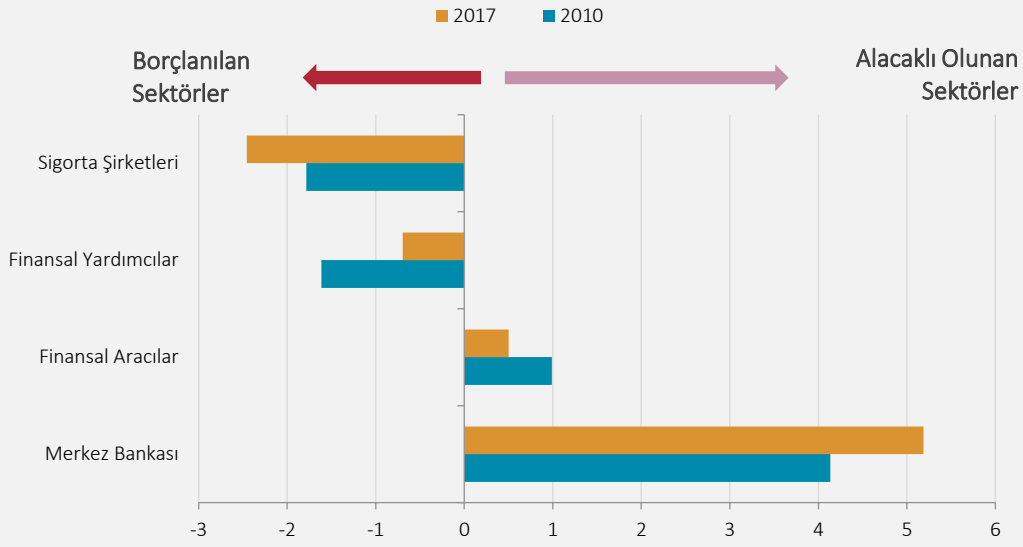
Grafik 4: Finansal Kuruluşlar ile Diğer Sektörlerin ¹ Net Finansal Bağlantıları,Stok (%GSYH)

Kaynak: TCMB

Finansal kuruluşları sektör ayırımında ve GSYH'ye oranlayarak incelediğimizde, genel olarak hanehalkı ve dünyanın geri kalanına borçlanırken, finansal olmayan kuruluşlar ve genel yönetimden alacaklı olduğu gözlenmektedir. 2010 yılında finansal kuruluşların hanehalkına borcu yüzde 24 iken, 2017 yılında bu oran yüzde 20'ye gerilemiştir. Aynı dönemlerde finansal kuruluşların dünyanın geri kalanına borcu artarak yüzde 6'dan yüzde 15,8'e ulaşmıştır. Diğer taraftan, finansal olmayan kuruluşlardan alacağı da 2010 yılında yüzde 11,9 olarak gerçekleşmiş ve 2017 yılında artan kredi kullanımı ile yüzde 35'e ulaşmıştır. Finansal kuruluşların net finansal alacaklı olduğu genel yönetim sektöründe ise iki dönem arasında alacak oranı bir miktar gerilemiştir (Grafik 4).

¹ Hanehalkı sektörü "Hanehalkına Hizmet Eden Kar Amacı Olmayan Kuruluşları" da kapsamaktadır.

Grafik 5: Diğer Parasal ve Finansal Kuruluşların Sektör İçi Net Finansal Bağlantıları,Stok (%GSYH)

Kaynak: TCMB, TÜİK

Diğer parasal ve finansal kuruluşların alt sektörler ile arasındaki fon akımlarını 2010 ve 2017 yılları için GSYH'ye oranlayarak incelediğimizde, büyük ölçüde sigorta şirketleri ve finansal yardımcıları borçlandığı, diğer taraftan finansal araçlar ve Merkez Bankası'ndan alacaklı olduğu görülmektedir. Sigorta şirketlerine olan borçluluğu incelenen dönemde vadeli mevduatlardaki artıştan kaynaklanarak yükselirken, hisse senetlerindeki azalışa bağlı olarak finansal yardımcıları olan borç oranı bir miktar gerilemiştir. Diğer parasal ve finansal kuruluşların alacaklı olduğu en büyük alt sektör ise Merkez Bankası olmuş, söz konusu oran vadesiz mevduatların etkisi ile 2010 yılında yüzde 4,1'den 2017 yılında yüzde 5,2'ye yükselmiştir (Grafik 5).

Sonuç

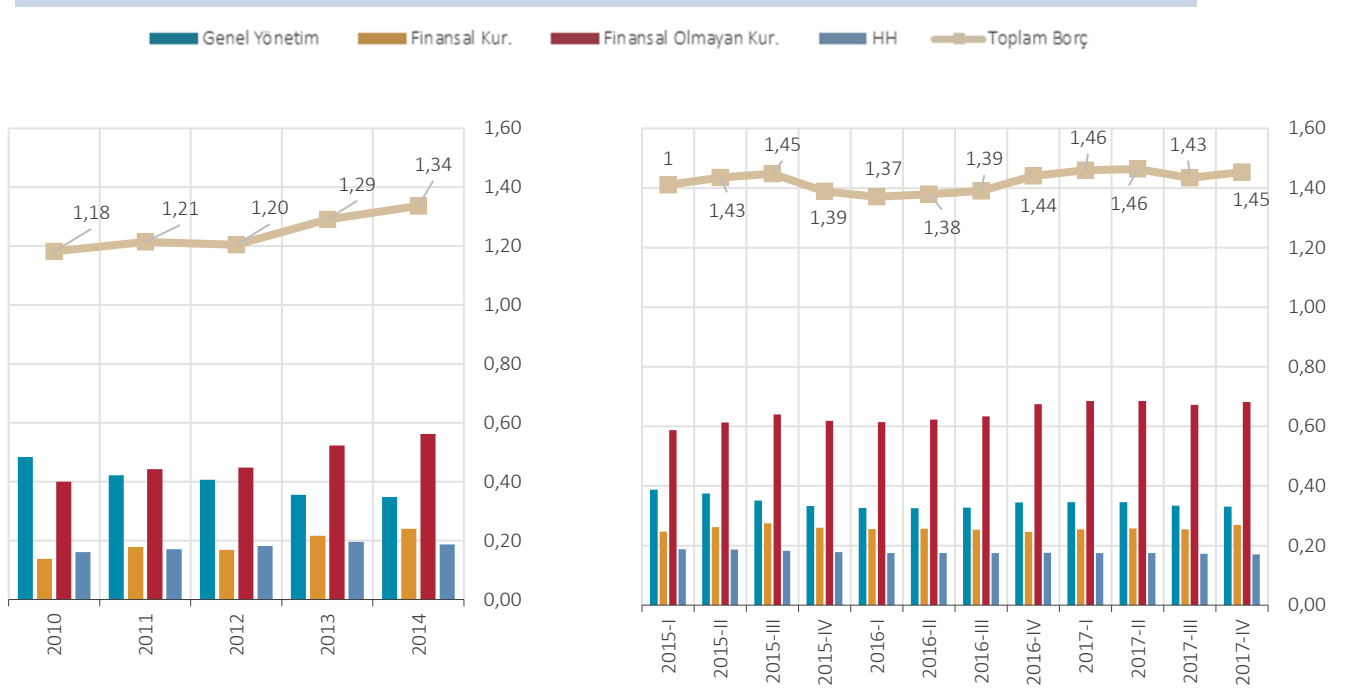
Finansal Hesaplar kapsamında derlenen veriler ışığında finansal kuruluşların fon akımları incelendiğinde, finansal kuruluşların 2010 yılındaki net finansal borçlu pozisyonundan 2017 yılında net finansal alacaklı pozisyonuna geçtiği dikkat çekmektedir. Finansal kuruluşların en çok, toplanan mevduatlar ile hanehalkına, kullanılan krediler ile de dünyanın geri kalanı sektörüne borçlu olduğu gözlenmektedir. 2010-2017 döneminde hanehalkına olan borçluluk/GSYH oranında düşüş gözlenmesine rağmen, dünyanın geri kalanına olan borçluluk oranında artış görülmektedir. Bir başka ifade ile finansal kuruluşların finansmanında, hanehalkından toplanan mevduatlar oransal olarak azalırken, yurtdışından kullanılan kredilerde artış eğilimi olduğu gözlenmektedir. Finansal kuruluşlar, elde etmiş olduğu bu kaynaklarla büyük ölçüde finansal olmayan kuruluşlara finansman sağlamakta olup, bu tutar 2010 yılından 2017 yılına kadar olan dönemde kademeli bir şekilde artış göstermiştir.

Diğer Parasal ve finansal kuruluşların sektör içi fon akımlarına bakıldığı zaman ise temel olarak Merkez Bankasından alacaklı olduğu gözlenmektedir.

6. Yerleşik Sektörlerin Toplam Borcu

Yurtiçinde yerleşik sektörlerin kullandıkları krediler ve ihraç ettikleri borçlanma senetlerinin toplamından oluşan, finansal hesaplar tanımlı toplam borcun GSYH'ye oranında, 2017 dördüncü çeyreğinde bir önceki döneme göre artış gerçekleşmiştir (Grafik 21).

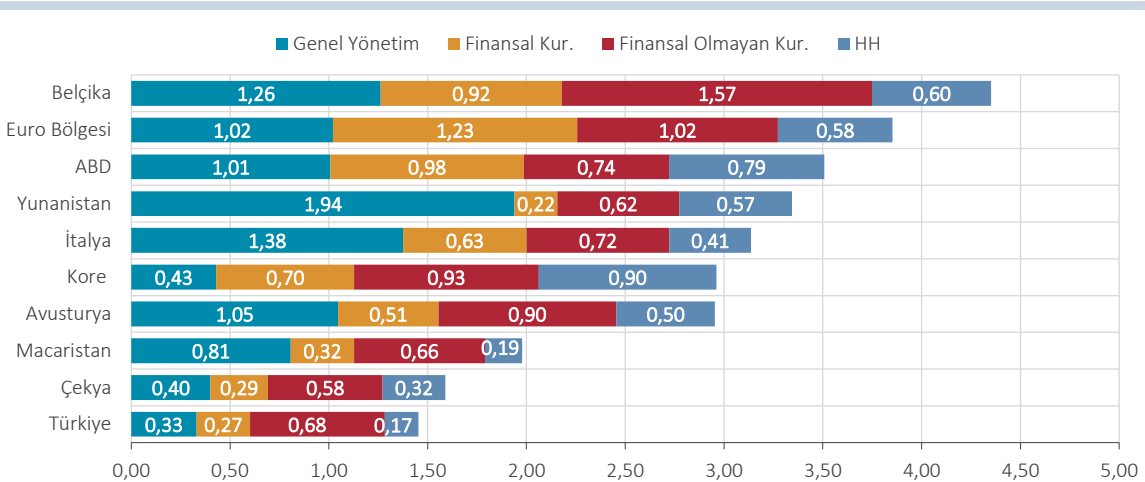
Grafik 21: Sektörlerin Toplam Borcu/GSYH²

Kaynak: TCMB.

Söz konusu borçluluk oranı diğer ülkeler ile karşılaştırıldığında; 2017 yılı dördüncü çeyreklik döneminde Türkiye'de yerleşik sektörlerin toplam borcunun düşük seviyede gerçekleştiği görülmektedir (Grafik 22).

Grafik 22: Borç/GSYH Ülke Karşılaştırması, Sektörler İtibarıyla (2017 IV. Çeyrek)*²

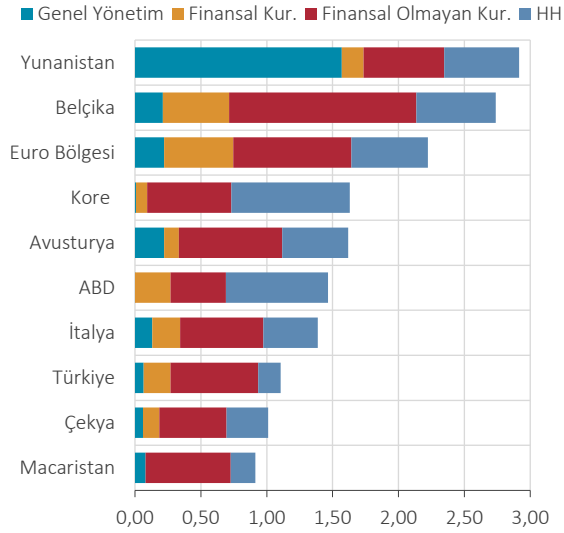

Kaynak: TCMB, TÜİK, OECD.

(*) Kore verileri 2017 III. çeyrek itibarıyla.

Borçluluk oranının finansal araçlar itibarıyla ülke karşılaştırması yapıldığında; 2017 yılı dördüncü çeyreklik dönemde Türkiye'nin kredi/GSYH ve borçlanma senetleri/GSYH oranı açısından düşük seviyede yer aldığı görülmektedir. Kredi borçluluk oranında en büyük sektör GSYH'nın yüzde 66'sı ile finansal olmayan kuruluşlar olurken, borçlanma senetlerinde yüzde 27 ile genel yönetim önde gelen sektör olmuştur (Grafik 23 ve 24).

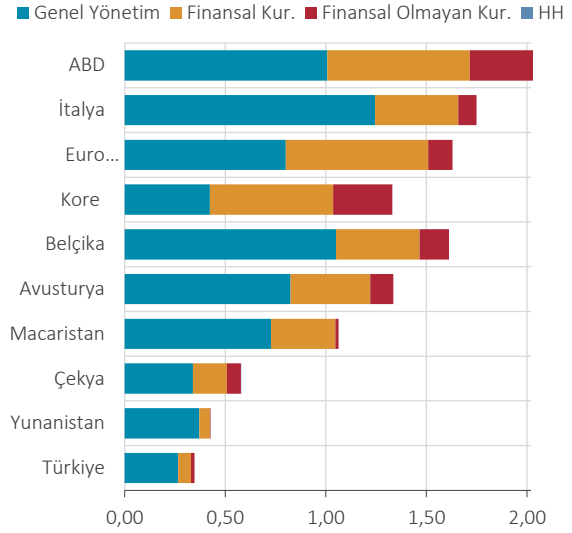
Grafik 23: Kredi/GSYH Ülke Karşılaştırması, Sektörler İtibarıyla (2017 IV. Çeyrek)²

Kaynak: TCMB, TÜİK, OECD.

(*) Kore verileri 2017 III. çeyrek itibarıyla.

Grafik 24: Borçlanma Sen./GSYH Ülke Karşılaştırması, Sektörler İtibarıyla (2017 IV. Çeyrek)²

Kaynak: TCMB, TÜİK, OECD.

(*) Kore verileri 2017 III. çeyrek itibarıyla.